

Jaarverslag Gemeenteraad 2016

Inleiding

Beste lezer,

2016 was een bijzonder jaar, waarin hoogte- en dieptepunten elkaar afwisselden. Door het aftreden van burgemeester Gebben stond Renkum opeens in de belangstelling van de landelijke pers. Bijzonder was ook dat met Hein Bloemen binnen één dag een nieuwe waarnemend burgemeester was gevonden. De tweede helft van 2016 stond vooral in het teken van de gezamenlijke zoektocht naar een nieuwe burgemeester. Een spannend en intensief proces, dat veel inzet heeft gevraagd van de vertrouwenscommissie en de griffie. De vorige keer dat een dergelijke sollicitatieprocedure werd doorlopen was alweer bijna 10 jaar geleden!

Verdriet en verslagenheid was er door het plotselinge overlijden van Peter van der Pas. Geheel onverwacht verloor de raad niet alleen één van zijn fractievoorzitters, maar ook een zeer gewaard collega en mens.

In dit jaarverslag geven we, zoals gebruikelijk, een terugblik op 2016 en de zaken die de raad en de griffie bezighielden.

Joyce, Marte, Renate, Gera en Juul

Commissievergaderingen

2016 was een onverminderd druk vergaderjaar.

Het fractievoorzittersoverleg is acht keer bij elkaar geweest. Op de agenda van het Fvo stonden dit jaar onder andere de Besturingsfilosofie, de Lange Termijn Agenda (LTA), de jeugdgemeenteraad en uiteraard de benoeming van de nieuwe burgemeester. De agendacommissie heeft negen keer vergaderd. Naast het bepalen van de agenda's voor de commissies en de raad, heeft de agendacommissie een rol in het bewaken van de kwaliteit van raadsvoorstellen. De agendacommissie heeft het raadsvoorstel 'Huisvesting zorgdoelgroepen' (opgesteld door Ben Lampe en Jan Provoost) uitgeroepen tot beste raadsvoorstel van 2016.

Belangrijke onderwerpen die in de commissie Inwoners besproken zijn, waren o.a. de Notitie huisvesting zorgdoelgroepen, de beleidsnotitie persoonsgebonden budget (pgb) en het plan van aanpak voor de opbouw WsW van de Permar.

In de commissie Leefomgeving zijn onder andere het Meerjarenuitvoeringsprogramma Verkeer 2016-2020 en de Routekaart Klimaatneutraal 2040 aan de orde geweest.

'Trending topics' in de commissie Bedrijvigheid waren o.a. de modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein en de Toekomstvisie en Actieplan Renkum-centrum.

De rekeningcommissie heeft de jaarrekening van de gemeente Renkum voorbereid en voerde daarover overleg met de ambtelijk secretaris van de commissie, de accountant en het college. De klankbordfunctie van de rekeningcommissie voor de Rekenkamercommissie is vormgegeven in twee overleggen. Daarnaast heeft een breed afstemmingsoverleg met accountant, controller, rekenkamercommissie en auditor plaats gevonden.

De Rekenkamercommissie (Rkc) heeft in 2016 drie onderzoeksrapporten opgeleverd: 'Wordt vervolgd' (naar de doorwerking van rekenkameronderzoek), 'Een voor allen' (een case study naar het intergemeentelijk subsidiebureau) en 'Wie A zegt moet ook B4 zeggen' (een onderzoek naar de procesgang rond de besluitvorming rondom de locatie 3B4 met bestemming Sport). Deze rapporten zijn besproken in de commissie Bedrijvigheid.

De werkgeverscommissie verzorgt de aansturing van de griffie als werkgever en is vier keer bijeen geweest. Deze commissie overlegt met de griffie over zaken als; het werkplan, huisvesting en andere arbeidsaangelegenheden.

Terug en vooruitblik van de griffier

2016 stond bol van het nieuws. De Brexit, het Oekraïnerferendum en de Amerikaanse verkiezingen, allemaal drukten ze hun stempel op het afgelopen jaar. Mede door de aanslagen in Brussel, Nice en Berlijn was 2016 ook het jaar van onrust. Het jaar van spanningen, die leidden tot verdeeldheid. Ook in Nederland. Het is fijn te constateren dat onze raad in 2016 juist stappen heeft gezet om bestuur en inwoners dichter bij elkaar te brengen. Hoge betrokkenheid van onze inwoners maakt dat we vaker met elkaar in gesprek zijn over nieuwe initiatieven en ontwikkelingen, waarvan jullie aangeven dat ze van belang zijn. Veel meer dan voorheen stemt de raad zelf zijn eigen agenda af op wat er in de directe leefomgeving gebeurt. Daartoe heeft de raad o.a. de eigen Raads Thema Agenda (RTA) ook in 2016 voortvarend opgepakt. De ervaringen van de werkgroepen zijn positief. Zo bleek ook uit het evaluatie filmpje dat gemaakt is door één van de begeleiders van de RTA, Charlotte de Roo. Dit filmpje werd vertoond tijdens de BBQ van 8 september ter gelegenheid van de opening van het vergaderseizoen. De RTA werkgroepen gaan ook zeker door in 2017 en wellicht dat ze een structurele plek krijgen in de werkprocessen van de raad.

Het lijkt de tijd waarin de politieke democratie en de maatschappelijke democratie elkaar moeten ontdekken. Nieuwe afspraken over verantwoordelijkheid en besluitvorming zullen ontstaan.

Dat betekent dat we goed naar elkaar moeten blijven luisteren, onze werkwijzen aanpassen, 'veranderbereid' zijn. Ik denk dat veel meer dan ooit tevoren veranderkracht een kerncompetentie van de raad en de organisatie zou moeten zijn. Een gemeenteraad met veel aanpassingsvermogen die ruimte geeft aan initiatief en tegelijkertijd zijn control op orde heeft. Dat is namelijk wel een randvoorwaarde. Het gaat daarbij om het ontwikkelen van zelfcorrigerend vermogen, van voorbeeldgedrag, van kruisbestuiving. Dat kan je niet volledig vangen in plannen, rapportages of flowcharts. Die verandering moet je vooral 'voorleven'.

Ik stel me dan ook voor dat we onszelf en elkaar de komende jaren vooral vragen stellen. Wat is mijn rol als bestuurder? Wat kan ik bijdragen? Hoe vind jij dat het zou moeten zijn? Wat draag jij bij?

Een mooie 'omdenk-tekst' die we ons daarbij voor ogen kunnen houden, is de volgende: "Heb geduld. Alle dingen zijn moeilijk, voordat ze gemakkelijk worden."

Ook in het jaar 2017 zijn de verwachtingen hoog gespannen. Laten we in goede samenwerking verder werken aan een nog mooier Renkum.

Benoeming nieuwe burgemeester

In de zomer van 2016 komt voor het eerst een werkcómité bij elkaar waarin de fractievoorzitters van alle fracties vertegenwoordigd zijn. Hun opdracht: het opstellen van een profielschets voor de nieuwe burgemeester. Dat is geen eenvoudige opgave, want iedereen heeft wel een mening over de burgemeester. Niet alleen raadsleden, maar zeker ook inwoners van onze gemeente. Daarom heeft het werkcómité ervoor gekozen om de inwoners van Renkum te betrekken via een online enquête. Daarnaast heeft het werkcómité verschillende gesprekken gevoerd met o.a. de teamchef van de politie en de directeur van de VGGM.

Hoewel het nog een hele kluit is om op basis van alle resultaten en informatie een profielschets op te stellen die op draagvlak kan rekenen, is het werkcómité erin geslaagd om in september de profielschets voor de nieuwe burgemeester openbaar te maken. In bijzijn van de Commissaris van de Koning, dhr. Cornielje, heeft de gemeenteraad de profielschets vervolgens vastgesteld.

Voor de verdere sollicitatieprocedure wordt een vertrouwenscommissie vanuit de raad aangesteld en is begonnen met de voorbereiding van de procedure om een nieuwe burgemeester te vinden. Hiervoor wordt op maandag 10 oktober de vacature open gesteld, waarop 40 sollicitanten hebben gereageerd. Op vrijdag 16 december 2016 ontvangt de Commissaris van de Koning de gehele vertrouwenscommissie om de eerste selectie bekend te maken. De vertrouwenscommissie heeft vervolgens gesprekken gevoerd met de zeven geselecteerde kandidaten. Na een intensief proces heeft de vertrouwenscommissie haar bevindingen in de besloten raadsvergadering van februari 2017 aan de raad voorgelegd. In diezelfde vergadering heeft de raad zijn aanbeveling openbaar gemaakt.

Op 12 mei 2017 wordt mev. Agnes Schaap als nieuwe burgemeester van gemeente Renkum geïnstalleerd in een bijzondere raadsvergadering. Hiermee is een einde gekomen aan de negen maanden durende benoemingsprocedure.

De voorzitter van de vertrouwenscommissie aan het woord

Ton de Boer: "Een lang, boeiend, zorgvuldig en constructief proces, zou ik onze benoemingsprocedure willen noemen. Die periode duurde ongeveer een half jaar en begon op 6 oktober met de vaststelling door de gemeenteraad van de profielschets. Voor de vertrouwenscommissie breekt dan een intensieve periode aan van training, overleggen, schrijven en gesprekken voeren. Een proces dat we gezamenlijk; mijn zeven collega fractievoorzitters, de twee adviseurs en de griffier, aangaan. Dat smeedt een band en dat is maar ook goed ook, want alleen met elkaar kan je praten over wat je in die periode meemaakt. De strikte geheimhouding maakt het zoekproces extra enerverend. Vanaf het moment dat de kandidaten bekend zijn, is het zaak de kaken op elkaar te houden. Als lid van de vertrouwenscommissie wordt je door de commissaris van de Koning (en de griffier) goed doordrongen van de consequenties van 'lekken'.

Een ander belangrijk aspect van de procedure, zoals wij die hebben ingezet, is dat we de politiek buiten de deur willen houden. We staan samen voor de klus om de beste burgemeester voor de gemeente Renkum te vinden. En dat is gelukt.

Geen makkelijke opgave overigens, als je weet dat er in de periode dat wij op zoek zijn naar de beste kandidaat, meerdere Gelderse gemeenten ook op zoek zijn. We waren dan ook blij verrast dat er maar liefst 40 mensen belangstelling toonden om in onze gemeente burgemeester te worden. Uit die 40 mensen moet dan tijdens een gesprek met de CdK, een selectie worden gemaakt. Een gesprek waarbij de gehele vertrouwenscommissie aanwezig is. Het doet de procedure goed wanneer we het na intensief overleg, eens worden over zeven kandidaten waar we het gesprek mee aangaan. Wat dan volgt, zijn zeven bijzondere gesprekken. Onderling hebben we afspraken gemaakt wie wat gaat vragen, wie "the bad cop" en wie "the good cop" is. Ik laat het aan jullie verbeelding over om in te vullen bij wie welke rol past.

Terugkijkend op het proces kan ik alleen maar zeggen, dat ik als voorzitter een goed gevoel heb overgehouden aan de hele procedure. Met als kers op de taart de benoeming van onze burgemeester. Ik wil dan ook graag Tom Erkens als plv. voorzitter en de andere collega's hartelijk danken voor de prettige, zorgvuldige en constructieve samenwerking."

Rekenkameronderzoek als instrument van de raad

In de vergadering van september heeft de gemeenteraad een nieuwe procedure vastgesteld voor de behandeling van onderzoeksrapporten van de rekenkamercommissie. Aanleiding hiervoor is de behandeling van het rapport 'Wordt vervolgd' in de commissie Bedrijvigheid'. Samen met de griffie heeft een raadswerkgroep gekeken naar een stevigere procedure voor de behandeling en besluitvorming van onderzoeksrapporten van de rekenkamercommissie. Voorheen werden rapporten namelijk enkel als ingekomen stuk geagendeerd bij de betreffende raadscommissies. Aangezien rapporten van de rekenkamercommissie de raad ondersteunen bij zijn controlerende taak, is een wat "stevigere" besluitvormingsprocedure op zijn plaats vond men. Voortaan worden de onderzoeken van de rekenkamercommissie geagendeerd in de commissies en voorzien van een raadsvoorstel. Met deze nieuwe procedure is er meteen meer expliciet ruimte voor politiek debat. Na behandeling in de raadscommissie wordt het onderzoek, inclusief conclusies en aanbevelingen, vastgesteld door de raad. De commissie adviseert de raad of het rapport als sterstuk of bespreekstuk wordt behandeld. Afgesproken is om de nieuwe procedure toe te passen bij een aantal rekenkamerrapporten, en dit vervolgens te evalueren.

De voorzitter van de rekenkamercommissie aan het woord

Daan Nijland: *“De rekenkamercommissie is tevreden met de uitkomst van het onderzoek ‘Wordt vervolgd’. Een groot deel van de aanbevelingen en toezeggingen blijkt te zijn uitgevoerd. De rekenkamercommissie is vooral blij dat de raad een nieuwe procedure heeft aangenomen voor behandeling van RKC rapporten. Inmiddels zijn twee rapporten volgens deze nieuwe werkwijze behandeld.*

Dit blijkt nog best lastig! Allereerst geldt dat niet voor elk geconstateerd probleem een eenvoudige oplossing bestaat. Bij een rekenkameronderzoek komt daar nog bij dat de RKC rapporteert aan de raad, maar de uitvoering van de aanbevelingen bij het college ligt. Ook laten niet alle aanbevelingen zich één op één vertalen in een dictum van een raadsvoorstel. In het dictum moet helder staan aangegeven wat er van wie verwacht wordt. Een uitdaging voor de RKC waarmee zij graag aan de slag gaat de komende tijd.

Uit het rapport ‘Wordt vervolgd’ staat nog een aanbeveling die de RKC ter harte neemt. Namelijk dat de raad het meeste heeft aan onderzoeksonderwerpen die actueel zijn. Hierdoor sluiten deze beter aan bij de behoefte van de raad in die betreffende raadsperiode. Door dit scherper voor ogen te houden, verwacht de RKC nog meer toegevoegde waarde te kunnen leveren.”

Kengetallen 2016:

Vergaderingen	2015	2016
Agendacommissie	9	9
Fractievoorzittersoverleg	9	8
Werkgeverscommissie	3	4
Raad	12	10
Besloten raad	0	1
Commissie Inwoners	6	3
Commissie Leefomgeving	4	3
Commissie Bedrijvigheid	6	5
Gecombineerde commissie	3	5
Commissoriale raad	1	1
Besloten commissie	0	1
Rekenkamercommissie	11	10
Rekeningcommissie	3	2
Agendapunten (raad) excl. opening enz.	76	60
Amendementen	25	25
Moties	38	25
Insprekers	4	18
Vragenuurtje	14	20
Raadsbrieven	55	43
RTA	51	28

Kijkend naar de kengetallen, zien we een kleine afname van het aantal raads- en commissievergaderingen. Alle raadscommissies kwamen in 2016 minder vaak bij elkaar dan het jaar ervoor. De commissie Inwoners kwam slechts drie keer bij elkaar (tegen zes keer in 2015 en acht keer in 2014). Hier staat tegenover dat er tweemaal vaker vergaderd is in een gecombineerde raadscommissie.

In 2016 vonden tien openbare raadsvergaderingen plaats en eenmaal vergaderde de raad achter gesloten deuren. Dit in verband met de sollicitatieprocedure voor de nieuwe burgemeester. Met de afname van het aantal raadsvergaderingen is ook een afname van het aantal agendapunten te zien. In 2016 kwamen 60 onderwerpen op de agenda van de raad, tegen 76 in 2015. Ondanks deze afname werden in 2016 evenveel amendementen ingediend als in 2015. Wel was er een sterke afname van het aantal moties. In de bijlage is een overzicht van deze amendementen en moties opgenomen.

Het aantal raadsbrieven is iets afgenomen, maar het blijft nog steeds een behoorlijk aantal (43). Ter vergelijking: in 2012 ontving de raad maar 29 raadsbrieven! Achttien Inwoners maakten in 2016 gebruik van hun inspreekrecht. Dit was aanzienlijk meer dan in 2016 (vier insprekers). Het inspreken vond uitsluitend plaats in de raadscommissies en niet één keer in de raad. Opvallend is ook dat er in 2016 een stuk minder RTA-bijeenkomsten waren. De werkgroep Klimaat neutraal had in 2015 al zijn eindverslag gepresenteerd aan de raad, terwijl de werkgroepen Cultuur en ICT& Privacy tot een afronding kwamen. De werkgroepen Mantelzorg en Toerisme maakten een nieuwe start. Overigens zijn in dit overzicht alleen formele RTA-bijeenkomsten opgenomen, waarvan verslagen zijn gemaakt. Informele overleggen zijn hierin niet meegenomen.

Cursus Politiek Actief van Pro Demos

Mensen stimuleren meer politiek actief te worden, daar draait het om in de cursus Politiek actief van Pro Demos. Deze cursus is bedoeld voor iedereen die erover nadenkt politiek actief te worden, maar nog niet precies weet wat de mogelijkheden zijn. De cursus is ook geschikt voor inwoners die willen weten hoe zij meer invloed kunnen uitoefenen op de lokale besluitvorming. In 2016 hebben de gemeenten Rheden, Arnhem, Renkum, Duiven en Doesburg gebruikgemaakt van het aanbod van Pro Demos om voor inwoners uit deze vijf gemeenten de cursus te organiseren. De gemeenten starten een gezamenlijk wervingsprogramma. Om onze eigen inwoners te informeren is er ook nog op donderdag 20 oktober een bijeenkomst georganiseerd in de raadzaal.

Geïnteresseerde inwoners worden verrast op een informatief en interactief programma en kunnen raads- en commissieleden ontmoeten. Uiteindelijk melden zich meer dan 100 mensen uit de vijf gemeenten aan voor deze unieke gelegenheid kennis te maken met de lokale politiek.

In vijf bijeenkomsten krijgen deelnemers een stoomcursus over de ins and outs van het raadswerk.

De kick-off van deze cursus vond op 17 november plaats in onze gemeente. Jammer genoeg kunnen slechts 60 enthousiaste deelnemers deelnemen, waarvan 11 uit onze gemeente. In 2017 heeft de cursus dan ook een vervolg gekregen voor de mensen die op de reservelijst terecht zijn gekomen.

Presentie en wisselingen van de wacht

In 2016 zijn drie nieuwe leden toegetreden tot de raad. Carel van de Rest (VVD) heeft in juni zijn ontslag als raadslid aangeboden en is vervangen door Wouter Hoge. In verband met het overlijden van Peter van der Pas is Jan Wessels toegetreden tot de raad namens het CDA. In september is Peter Kraak (D66) toegelaten tot de raad als vervanger van Pieter Minderhoud, die na 10 jaar afscheid neemt van het raadswerk. In 2016 is het negen keer voorgekomen dat een raadslid niet aanwezig was bij een raadsvergadering. Dat is een vermindering ten opzichte van 2015, toen in 13 gevallen raadsliden niet aanwezig waren bij een vergadering.

Ook hebben in 2016 een aantal wisselingen plaatsgevonden in de raadscommissies.

De volgende commissieleden zijn benoemd: Norbert Mergen (GL), Ellen de Vries (PvdA), Chretien Mali (GB), dhr. J.T. Hageman (RZS), Carel van de Rest (VVD). In de commissie Inwoners volgde Peter Kraak (D66), Pieter Minderhoud op als commissievoorzitter.

	27/1	17/2	1/6	29-30/6	28/9	6/10	19/10	2/11	30/11	21/12
Ed Alofsen										
John Bartels										
Gijs Beekhuizen										
Ton de Boer										
Danielle Bondt										
Henk Boon										
Rein Bouwman										
Karin Braam-Maters										
Raymond den Burger										
Coen van Dijk										
Tom Erkens										
Danielle Gerritsen										
Frank Huizinga										
Pieter van Lent										
Pieter Minderhoud										
Hanneke Mijnhart										
Peter van der Pas										
Marjolijn Pols-Houpt										
Carel van de Rest										
Charlotte de Roo										
Henk Tiemens										
Eveline Vink										
Chretien Mali										
Bram Harmsen										
Wouter Hoge										
Jan Wessels										
Peter Kraak										

	= Aanwezig
	= Afwezig
	= Geen raadslidmaatschap

Raads-Thema-Agenda

Om meer regie te voeren op de eigen agenda, is in 2014 de Raads-Thema-Agenda (RTA) in het leven geroepen. Doel van de RTA is om meer zelf als raad het initiatief te nemen bij het verzamelen van informatie en het voorbereiden van onderwerpen die de gemeente en haar inwoners direct raken. In 2016 waren RTA-werkgroepen actief rond verschillende thema's, zoals: ICT & Privacy, cultuur, basisinkomen, vergaderstelsel, mantelzorg en toerisme. Op 12 juli bracht de werkgroep cultuur haar eindrapportage uit en legt aan haar mede raadsleden de gewetensvraag voor: Wat betekent het om een kunstenaarsgemeente te zijn (of te worden) en wat moet je daarvoor doen of laten? Om een kunstenaarsdorp te zijn is een visie en ambitie noodzakelijk, vindt de werkgroep. Wat wil je als gemeente en wat is de rol van de gemeente? Die vragen moeten beantwoord worden.

De werkgroep stelt verder dat het idee van een kunstenaarsgemeente een grote aantrekkingskracht kan hebben op toeristen. Vandaar dat is besloten om de werkgroep op te laten gaan in de RTA-groep toerisme.

Een heel ander, maar beslist niet minder interessant onderwerp, werd onder de aandacht gebracht door de werkgroep ICT & Privacy. Steeds vaker worden gemeenten geconfronteerd met vraagstukken op dit gebied en dit geldt zeker ook voor Renkum. In april organiseerde de werkgroep een themabijeenkomst over dit onderwerp, dat leidde tot een goed gesprek tussen raads- en commissieleden. In de raad van oktober heeft de raad, met een unaniem aangenomen motie, het college opgedragen de aanbevelingen van de RTA-werkgroep uit te voeren. De andere RTA-werkgroepen zijn nog volop bezig met de uitwerking van hun thema.

Vragen voor de raad

Volgens de Lijst Ambtelijke Bijstand (LAB) hebben raadsfracties in 2016 tezamen in totaal 78 vragen gesteld. In 2015 waren dat er 90 en in 2014 58. In 2016 werden de meeste vragen gesteld door PvdA, gevolgd door D66 en PRD. Opvallend is dat in 2016 fracties vaker gezamenlijk vragen hebben gesteld. Zeven vragen werden gezamenlijk door verschillende fracties ingediend, terwijl dat in 2015 nog maar eenmaal het geval was. Een vergelijking tussen oppositie en coalitie laat zien dat er in 2016 43 vragen zijn gesteld door de oppositie en 36 door de coalitie. Eenmaal werd een vraag gezamenlijk gesteld door oppositie- en coalitiepartijen.

Fracties	Aantal LAB vragen		
	2016	2015	2014
D66	12	11	16
VVD	4	3	4
GL	7	15	9
PvdA	23	19	16
GB	7	8	-
CDA	7	19	9
PRD	9	12	2
RZS	2	1	2
GB/D66/VVD/GL	-	1	-
GL/D66	2	1	-
GB/GL	2	-	-
D66/GB	1	-	-
CDA/PvdA	1	-	-
CDA/GB/GL	1	-	-
Totaal	78	90	58

Hoeveel technische vragen er gesteld zijn, is niet precies bekend. De bedoeling bij technische vragen is immers om rechtstreeks contact op te nemen met de betrokken ambtenaar. Deze vragen komen dan ook niet (altijd) langs de griffie. De antwoorden worden veelal wel via de griffie verstuurd.